

تروما

تهیه و تنظیم:

گروه آموزش به بیماران ارتقای سلامت بیمارستان مهران

تاریخ بازنگری: اردیبهشت ۱۴۰۵

منبع:

برونر و سودارت ۱۳۹۸

مقدمه

تروما به معنای هرگونه آسیب یا صدمه ای که به دنبال برخورد عوامل فیزیکی یا شیمیایی با بافت‌های بدن به وجود می‌آید. این آسیب‌ها می‌تواند عوارض زیادی به ارگان‌های اصلی وارد نماید.

تروما به سر:

ترومای سر ممکن است باعث آسیب به پوست سر، شکستگی استخوان جمجمه، صدمات بافت مغز همراه باشد.

علائم ضربه به سر:

- خواب‌آلودگی یا گیجی و منگی
- تهوع و استفراغ مکرر
- تاری دید
- اشکال در صحبت کردن
- ضعف عضلانی
- کاهش سطح هوشیاری موقت و طولانی
- فراموشی و تحریک پذیری
- سردرد و خونریزی بینی و گوش-تشنج

تشخیص ترومای سر:

گرافی ساده، سی تی اسکن، علائم بیماری با اخذ شرح حال توسط بیمار

مراقبت در ترومای سر:

- * تحت نظر بودن بیمار به مدت ۲۴ ساعت در صدمات با علائم شدید
- * استراحت در منزل
- * بالا بودن سر تخت با زاویه ۳۰ درجه
- * خودداری از ورزش‌های سنگین تا ۲ هفته
- * مراجعه برای کشیدن بخیه‌ها در صورت وجود ۷ روز بعد
- * توجه به علائم هشدار (خواب‌آلودگی، استفراغ مکرر، تاری دید، تشنج، خونریزی یا ترشحات از بینی و گوش، سردرد شدید و مداوم) و مراجعه در اسرع وقت به پزشک

ترومای شکمی

شکم محل قرار گرفتن اندام‌های متعدد مانند معده، روده، طحال، کبد، لوزالمعده، کیسه صفرا، صفاق، کلیه، لوزالمعده، مثانه، رحم، غدد فوق کلیوی، تخمدانها و آپاندیس است شایعترین عضوی که در ضربات غیر نافذ صدمه می‌بیند طحال است و شایعترین عضوی که در ترومای نافذ (توسط چاقو و اجسام تیز) آسیب می‌بیند روده‌ها هستند در ترومای شکمی ممکن است عروق داخلی شکمی آسیب دیده که می‌توانند تهدید کننده حیات باشند.

علائم تروماهای شکمی:

- درد شکمی - استفراغ و تهوع
- حساسیت و سفتی شکم
- آثار کبودی در سطح شکم

تشخیص بیماری

- معاینه بالینی
- سونوگرافی
- سی تی اسکن

درمان:

*درموارد اورژانس، درمان جراحی بصورت لاپاراتومی (برش در ناحیه شکم) انجام می شود.
*به دلیل امکان تهوع و استفراغ بعد از عمل و برگشت محتویات معده به ریه ها بصورت روتین ۸ تا ۱۲ ساعت قبل از عمل از طریق دهان چیزی نباید خورده شود و پس از عمل نیز تا زمانی که پزشک صلاح بداند باید ناشتا باشد این مدت در عمل هایی که روی دستگاه گوارش انجام می شود طولانی تر است.

*جهت بهبود گردش خون و جلوگیری از ایجاد نفخ و مشکلات گوارشی باید هر چه سریعتر پس از عمل و اجازه پزشک معالج با کمک از بستر خارج شود.

تروما ارتوپدی:

تروما ممکن است باعث شکستگی باز یا بسته اندام، دررفتگی اندام، ... عوارض گردد.

علائم:

- تورم اندام
- تغییر شکل اندام
- لمس دردناک به همراه محدودیت در حرکات اندام
- کبودی اندام
- سفتی اندام

علائم هشداردهنده در تروما ارتوپدی:

- تنگی نفس
- درد مداوم که با خوردن مسکن کاهش نیابد یا همراه با بی حسی و یا ضعف حرکتی در اندام باشد.

درمان در برخورد با تروما:

- عضو دچار تروما ۴۸-۷۲ ساعت بی حرکت شده و از آتل و گچ برای بی حرکتی استفاده می شود.
- در ۲۴ ساعت اول تروما، ۴-۸ بار از کمپرس یخ و هر بار به مدت ۲۰ دقیقه از کمپرس یخ به منظور کاهش خونریزی، تورم و درد استفاده می شود.
- بانداژ اندام می تواند به کاهش ورم کمک نماید.
- بالا نگه داشتن عضو: اندام بالاتر از سطح قلب قرار گیرد.

تروما قفسه سینه

قفسه ی سینه به دلیل وجود اندام های ریه، قلب، عروق و نای از اهمیت ویژه ای برخوردار است چون ترومای قفسه ی سینه باعث آسیب به این اندام ها می شود.

علائم و نشانه های آسیب قفسه ی سینه:

- درد در محل آسیب
- درد موضعی تشدید شونده با تنفس در محل آسیب
- تنگی نفس
- خروج خون با سرفه
- غیر قرینگی قفسه ی سینه در هنگام دم
- نبض سریع، کاهش فشارخون
- وجود زخم یا پارگی در جدار قفسه سینه

اقدامات اولیه در ترومای سینه:

- ۱-مراجعه به پزشک در اسرع وقت
 - ۲-حمایت از راه هوایی و تهویه تنفسی
 - ۳-تشویق مصدوم به سرفه و نفس عمیق
 - ۴-حمایت گردش خون با ارزیابی نبض و فشارخون
 - ۵-بی حرکت سازی دنده های شکسته
 - ۶-عدم خارج نمودن اجسام نافذ مثل چاقو
- * نباید دور تا دور قفسه ی سینه بسته شود.